

Ο Ἀλέξανδρος ἔκρινε πρέπον καὶ διὰ τὴν τιμὴν καὶ διὰ τὸ συμφέρον νὰ κυριεύσῃ ταύτην τὴν πόλιν (1) καὶ ἤδη ἤγγιζεν ἡ ἀνοιξίς. Ἡ Τύρος ἔκειτο τότε εἰς μίαν νῆσον ὡς τέσσαρα σάδια (154 μιλ.) μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἦτο περιτετειχισμένη ἀπὸ δυνατὸν τείχος 150 ποδῶν τὸ ὕψος, τὸ ὁποῖον ἐβρέχετο ἀπὸ τὰ κύματα τῆς θαλάσσης. Οἱ Καρχηδόνιοι, ἀποικοὶ τῆς Τύρου, δυνατοὶ καὶ κύριοι τῆς θαλάσσης, τῶν ὁποίων οἱ πρέσβεις ἔτυχον ἐν τῇ πόλει θύοντες κατὰ τὴν τότε συνήθειαν θυσίαν ἐνιαύσιαν εἰς τὸν Ἡρακλέα τὸν Τύριον, ὑπεχέθησαν νὰ πέμψωσιν βοήθειαν, ἐφ' οἷς καὶ θαρσύνοντες ἐκεῖνοι, ἀπεφάσισαν νὰ ὑπομείνωσιν τὴν πολιορκίαν. Ὅθεν κατατάξαντες τὰς πολεμικὰς μηχανὰς ἐπὶ τὰ τείχη καὶ ἐπὶ τὰς πύργους, καθώπλισαν ὅλας τὰς νέες καὶ διεμέρισαν εἰς τὰ ἐργασήρια τὰς μηχανοποιὺς καὶ τεχνίτας, ἀπὸ τῶν ὁποίων πολλοὶ ἦσαν εἰς τὴν πόλιν, ὥστε πανταχῶς τῆς πόλεως ἠκέετο ὁ κτύπος τῆς πολεμικῆς παρασκευῆς· ἔκαμον δὲ καὶ σιδηρᾶς χεῖρας ἀρπάγας ὀνομαζομένας, αἱ ὁποῖαι ῥιπτόμεναι ἐπίανον τὰς μηχανὰς τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἄλλας πολλὰς πρὸς πολιορκίαν χρησίμους μηχανὰς. Τόσα πολλὰ ἐμπόδια ἀντικείμενα εἰς τοῖστον τολμηρὸν σκοπὸν, καὶ τόσα πολλὰ αἷτια ἔπρεπε νὰ καταπείσωσιν τὸν Ἀλέξανδρον νὰ παραιτήσῃ τὴν πολιορκίαν.

Ἀδύνατον ἦτο νὰ πλησιάσῃ ὁ πολιορκητὴς εἰς

ἐμπορικὰ εἰς ὅλας τὰς βασιλείας (Γ' αἰ. ἀρχαιολ. Κ'. 2. Θ', 4, Γ', 11. Γ' εζεκ. κς. κζ. σίχ. 4. κε').

(1) Οἱ Τύριοι ἔστειλαν πρέσβεις πρὸς αὐτὸν μὲ δῶρα καὶ τροφὰς, καὶ ἠθέλον αὐτὸν ὡς φίλον, εὐχὴ δὲ ὡς δεσπότην. Ἀλλ' αὐτὸς θέλων νὰ ἔμβῃ εἰς τὴν πόλιν πανστρατιᾷ καὶ μὴ συγχωρέμενος, ἀπεφάσισε νὰ τὴν πολιορκήσῃ.

αὐτὴν τὴν πόλιν χωρὶς νὰ συνάψῃ διὰ χώματος τὴν ἤπειρον μὲ τὴν νῆσον· καὶ τὸτο τὸ ἐπιχείρημα ἦτο τόσον δύσκολον, ὡς εἶφαινετο ἀκατόρθωτον. Ὁ μικρὸς τῆς θαλάσσης κόλπος, ὅσις διεχώριζε τὴν νῆσον καὶ ἤπειρον, ἦτον ὑποκείμενος εἰς τὸν Λίβα ἄνεμον, ὁ ὁποῖος συχνάκις ἐπροξένει τόσους φοβεροὺς χειμῶνας, ὡς ἡ ὄρμη τῶν κυμάτων ἤθελε συντρίψῃ παρευθὺς ὅλας τὰς μηχανὰς καὶ τὰ χώματα· ἔτι δὲ καὶ τῆς πόλεως ἕσης περιεζωσμένης ἀπὸ τὸ πέλαγος, δὲν ἠμπορεῖ τις νὰ σῆσῃ κλίμακας εἰς τὰ τείχη ἕτε τὰς μηχανὰς, παρὰ ἀπὸ μακρὰν ἐπάνω εἰς τὰ πλοῖα· καὶ τὸ τείχος, τὸ ὁποῖον ἔφθανεν ἕως εἰς τὴν θαλάσσαν πρὸς τὸ χαμηλότερον μέρος, ἐμπόδιζε νὰ πεζεύσῃ ὁ ἄνθρωπος· σιωπῶ δὲ, ὅτι αἱ πολεμικαὶ μηχαναὶ, καὶ ἂν ἐβάλλοντο ἐπάνω εἰς τὰ πλοῖα, ἤθελον μείνῃ σχεδὸν ἄπρακτοὶ διὰ τὴν βιαίαν ὄρμην τῶν κυμάτων.

Ἀλλὰ καίτοι τέτων ἕτως ἐχόντων, ὁ Ἀλέξανδρος ἐπέμενε εἰς τὴν ἀπόφασίν τε σερεός· καὶ ἀγαπῶν νὰ ὑποτάξῃ τὴν πόλιν εἰρηνικῶς μᾶλλον ἢ ἐχθρικῶς, προέσειλε κήρυκας εἰς τὴν πόλιν προβάλλων εἰρήνην μεταξὺ αὐτῆ καὶ τῶν Τυρίων. Ἀλλ' αὐτοὶ, ὄχλος ταραχώδης καὶ ἀπολίτευτος, δὲν ἔσερξαν εἰς τὸ πρόβλημά τε, ἕτε ἠγωνιώθησαν νὰ δυσωπήσεν τὴν ὀργήν τε, ἀλλὰ παραβαίνοντες τὰ δίκαια τῶν ἔθνων ἐφόνευσαν τὺς κήρυκας, καὶ ἔρριψαν αὐτῆς ἀπὸ τὰ τείχη εἰς τὸ πέλαγος. Διὸ ἄκρως θυμωθεὶς ὁ Ἀλέξανδρος ἐπὶ τῷ ἀναξίῳ φόνῳ τῶν κηρύκων, ἀπεφάσισε τὸν ἀφανισμόν τῆς πόλεως, καὶ ἐστρατοπέδευσε ἀντικρὺ αὐτῆς ὅλως πνέων θυμὸν καὶ ὀργήν· καὶ πρῶτον μὲν ἤρχισε νὰ κατασκευάσῃ τὸ χῶμα, τὸ ὁποῖον ἔμελλε νὰ συνάπτῃ τὴν ἤπειρον μὲ τὴν νῆσον,

ὅπερ εὕρισκετο κτισμένη ἡ πόλις. Πρὸς τῆτο ἔλαβε τὰς μὲν πέτρας πρὸς κατασκευὴν τῶν θεμελίων ἀπὸ τὰ ἐρείπια τῆς παλαιᾶς Τύρου εὕρισκομένης εἰς τὸν αἰγιαλὸν, τὰ δὲ ξύλα πρὸς κατασκευὴν τῶν νηῶν καὶ πύργων ἀπὸ τὸ πλησίον ὄρος τῆ Λιβάνου. Οἱ ἐργάται ἐν πρώτοις μὲν εἰργάζοντο μακρὰν ὄντες τῆς πόλεως ἀδιακόπως· ὅσῳ δὲ περισσότερον ἀπεμακρύνοντο ἀπὸ τὸν αἰγιαλὸν, τόσῳ περισσοτέρας δυσκολίας ἀπίντων διὰ τὴν αὐξάνουσαν βαθύτητα τῆς θαλάσσης, καὶ διότι ἐβλάπτοντο πολὺ ἀπὸ τὰ βέλη, ὅσα ἔρριπτον ἀπὸ τὰ τείχη οἱ πολῖται, οἱ ὅποιοι ὡς κύριοι τῆς θαλάσσης ἔπλεον πρὸς τὸ χῶμα, καὶ ἐβλάπτον ἀδιακόπως τὰς ἐργαζομένους Μακεδόνας. Τελευταῖον ἐφάνη ἔξω τῆς ἐπιφανείας τῆ ὕδατος τὸ ἔργον, καὶ ἤνυξαν καὶ τὸ πλάτος τῆ χώματος· οἱ δὲ πολιορκούμενοι βλέποντες μὲ ἐκπληξιν τὸ χῶμα παραδόξως αὐξανόμενον, τὸ ὅποιον ἕως τότε ἐλάνθανεν ὑπὸ τὴν θαλάσσαν, ἐτόξευον καὶ ἠκόντιζον μακρόθεν τὰς ἐργαζομένους, καὶ πολλὰς αὐτῶν ἐπλήγονον. Τότε ὁ Ἀλέξανδρος ἐπρόσβαξε ἅπλωσιν ἔμπροσθεν τῶν ἐργατῶν δέρματα καὶ πανία (δέρρεις καὶ διφθέρας) ὡς προκαλύμματα πρὸς τὰ βέλη, καὶ νὰ ἐγείρωσιν εἰς τὴν ἄκραν τῆ ἔργου δύο πύργους ξυλίνους, διὰ νὰ ἐμποδίζωσι τὸν ἐχθρὸν πλησιάζοντα. Ἀλλ' οἱ Τύριοι ἀντιμηχανώμενοι ἐτήρησαν ἄνεμον ἐπιτήδειον, καὶ ἀνάπτοντες πλοῖον γεμάτον ἀπὸ διαφόρες ὕλας εἰκαταφλέκτους, ἔρριψαν αὐτὸ πρὸς τὸ χῶμα τῆ ἐχθρῆ, καὶ ἔκαψαν τὰς πύργους καὶ τὰ λοιπὰ σανιδώματα.

Ὁ Ἀλέξανδρος ἰδὼν σχεδὸν ματαιωθέντας τὰς σκοπὰς καὶ τὸ ἔργον ἠφανισμένον, δὲν ἀπεδειλίασε παντελῶς, ἀλλὰ μᾶλλον ἐδίπλασάσε τὸν ἀγῶνά τε,

καὶ οἱ στρατιῶται διώρθωσαν τὰ ἐρείπια τῆς ἔργου, καὶ
 κατεσκεύασαν νέας μηχανὰς μὲ προθυμίαν ἀπίστευτον,
 οἷα κατέπληξε τὸς ἐχθρὸς· καὶ εἰς αὐτὰ ὅλα εὐρί-
 σκετο παρῶν ὁ βασιλεὺς ἐπισατῶν καὶ φροντίζων. Ἡ
 παρουσία καὶ ἡ ἐνέργεια τῆς βασιλείας ἐτάχυναν τὴν ἄ-
 νυσιν τῆς ἔργου περισσότερο παρά τὴν πολυχειρίαν.
 Ὅτε δὲ τὸ πᾶν ἤγγιζεν εἰς πέρας, καὶ τὸ χῶμα συν-
 ἤγγιζεν εἰς τὸ τεῖχος τῆς πόλεως, τότε ἐξαίφνης
 σφοδρῶς ἀνέμω ἐπελθόντος, προσέκρουσαν τὰ κύματα
 ἐναντίον τῆς χώματος μὲ τόσην ὀρμὴν, ὥστε ἐξεκολ-
 λήθησαν ἡ ἄσβεστος καὶ ὁ πηλὸς, καὶ τὸ νερὸν παρεμ-
 πίπτον διὰ τῶν λίθων, ἔκοψεν εἰς τὸ μέσον τὸ χῶ-
 μα· καὶ εὐθὺς ἀφ' ἧς ἐκρημνίσθησαν οἱ σωροὶ τῶν πε-
 τρῶν, αἱ ὁποῖαι ἐβάσταζον τὸ μεταξὺ χῶμα, εὐθὺς
 κατεβυθίσθη ὅλον τὸ ἔργον εἰς τὴν θάλασσαν.

Τότε πᾶς τις ἄλλος, πλὴν τῆς Ἀλεξάνδρου, ἤθελε
 παραιτήσῃ τὸ ἐπιχείρημα· καὶ ἐπ' ἀληθείας, καὶ αὐτὸς
 εὐρίσκετο ἤδη εἰς ἀπορίαν περὶ τῆς πρακτέας. Ἀλλ' ἡ
 θεία δύναμις, ἡ ὁποία προεφήτευσεν καὶ ὤμοσεν τὸν ὀ-
 λεθρον τῆς Τύρου, καὶ τῆς ὁποίας ἐκπληρωτὴς τῶν ἐν-
 τολῶν ἦτον αὐτὸς ὁ βασιλεὺς, διέλυσεν πᾶσαν ἀπο-
 ρίαν καὶ δειλίαν, καὶ ἐμπνέουσα εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὸς στρα-
 τιῶτας θάρρος καὶ προθυμίαν, ἐνίσχυσεν εἰς τὴν πολ-
 λιορκίαν τῆς Τύρου. Ὅμως ἔτε ὁ Ἀλέξανδρος, ἔτε
 οἱ στρατιῶται αὐτῶ ἐγνώριζον ἐκείνην τὴν παντοδύνα-
 μον δύναμιν, καὶ κατὰ τὴν τότε δεισιδαιμονίαν ἀπέδιδον
 τὴν ἐπιμονὴν καὶ τὴν δύναμιν, τὴν ὁποίαν ἠόθάνοντο, εἰς
 τὴν εὐδοκίαν τῶν πατρῶν θεῶν. Ὁ Ἀλέξανδρος, ἄν
 καὶ βασιλεὺς, νικητὴς, μαθητὴς καὶ ἐμπειρὸς τῶν ἀν-
 θρωπίνων πραγμάτων, δὲν ἐδυνήθη νὰ ἐξαλείψῃ
 τὰς ἀλλοκότους προλήψεις, ὅσας ἐδήλασεν ὁμῶς μὲ

τὴν Φρησκεΐαν, μ' ὅλον ὅτι αὐταὶ δὲν ἦσαν τόσοι
 χαρακτηριστικαὶ εἰς αὐτόν· καὶ γνωρίζων ἐκ πείρας τὸ
 ὄφελος, ὅπερ ἐδύνατο νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ τῆς μάντις,
 οἱ ὅποιοι ἐδέσποζον τὰς διαθέσεις τῶν ὑπηκόων τε,
 ἠγωνίζετο πάντοτε νὰ ὑπακῆ ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν
 εἰς τὰς μαντείας. Διὸ Φέλων καὶ ἐπὶ τῷ παρόντος νὰ
 θαρξύνῃ τῆς στρατιώτας, ἐπρόφασε πανουργίαν καὶ δό-
 λον εἰς τὰ ἴδια τε αἰσθήματα, καὶ τῶρα μὲν ἔλεγεν,
 ὅτι ὁ Ἀπόλλων ἐμελέτα νὰ ἐγκαταλίπῃ τῆς Τυρίως
 εἰς τὸν ὀλεθρον, καὶ ὅτι οἱ πολῖται Φέλωντες νὰ ἐμ-
 ποδίσωσι τὴν φυγὴν, ἔδεσαν τὸ ξόανον αὐτῷ εἰς τὴν
 βασιλῆα μὲ χρυσᾶς ἀλύσας, τῶρα δὲ, ὅτι ὁ Ἡρα-
 κλῆς ὁ ἐφέσιος τῶν Μακεδόνων ἐφάνη εἰς αὐτόν κατ'
 ὄναρ, καὶ ἔδωκε χρυσᾶς ἐλπίδας περὶ τῆς ἀλώσεως
 τῆς Τύρου. Αὐτὰ τὰ αἴσια προμηνύματα ἐδημοσιεύθη-
 σαν ἀπὸ τῆς σόματος τῶν μάντεων ὡς θεόπνευστα· καὶ
 ἔτω πᾶσα καρδία ἐπλήθη χαρᾶς καὶ ἐνθουσιασμῷ, καὶ
 οἱ στρατιῶται ὡσάν νὰ ἔφθασαν σχεδὸν τότε ὑποκάτω
 τῆς πόλεως, ἐλησμόνησαν ὅλας τῆς παρελθόντας
 κόπας, καὶ ὥρμησαν πάλιν εἰς τὸ ἔργον, ἐργαζόμενοι
 προθύμως καὶ ἀκαταπαύτως.

Ἐν τῷ τῷ δὲ, ὁ Ἀλέξανδρος ἐννοῶν, ὅτι ἐφ' ὅ-
 σον οἱ Τύριοι ἔμενον κύριοι τῆς θαλάσσης, δὲν ἠλπιζε
 τὴν ἀλώσιν τῆς πόλεως, συνήθροισε προθυμώτατα
 πανταχόθεν σόλον, καὶ ἐμβὰς αὐτὸς σὺν ὀλίγοις ἐκ
 τῶν σωματοφυλάκων, ἐπλευσε παρατεταγμένος πρὸς
 τὸν σόλον τῶν Τυρίων, οἱ ὅποιοι ἐν πρώτοις μὲν ἀπε-
 φάσισαν ν' ἀντιπλεύσεν, ἀλλὰ βλέποντες τὴν ὑπεροχὴν
 τῶν δυνάμεών τε, ἐφύλαττον ὅλας τὰς τριήρεις εἰς τὸν
 λιμένα, διὰ νὰ ἐμποδίσεν τὴν ἐμβασιν τῷ ἐχθρῷ. Ὅ-
 ταν δὲ ὁ Ἀλέξανδρος διέταξε τὰ πλοιά τε πρὸς τὸν αἰγια-

λὸν τληστόν τῆ χώματος, ὅτε περιέπλεεν ἀσφαλῶς
 καὶ ἐμπόδιζε τὰς ἐχθρὰς νὰ βλάπτῃν τὰς ἐργαζομένους
 τὸ χῶμα. Ἐν τούτῳ, ἤρξαντο τὸ ἔργον παραδόξως.
 Οἱ ἐργάται πρῶτον μὲν ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν ἐν
 περμεγέθῃ δένδρα σὺν αὐτοῖς τοῖς κλάδοις, ἔπειτα δὲ
 ἐπέφορησαν μεγάλας πέτρας, καὶ εἰς τὸν σωρὸν τούτων
 ἐπέβαλον ἄλλα δένδρα, καὶ μετὰ ταῦτα ἐσκέπασαν με-
 γῆν, καὶ ἐπὶ ταύτην βάλλοντες δένδρα καὶ πέτρας, συ-
 νῆψαν τὸ πᾶν εἰς ἓν ὅλομελὲς καὶ συνεχὲς ἔργον. Αὐτὸ
 τὸ χῶμα ἐγένετο πλατύτερον παρὰ τὸ πρότερον, διὰ
 νὰ μὴ βλάπτωνται οἱ ἐν τῷ μέσῳ πύργοι ἀπὸ τὰ βέ-
 λη τῶν πλοίων, ὅσα ἴσως ἐδοκίμαζον νὰ κρημνίσουν τὰς
 ἄκρας τῆ χώματος. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μετὰ πολ-
 λὰς ἀργοπορίας ἢ ὑπομονῆ τῶν ἐργατῶν ἐνίκησε πᾶν
 ἐμπόδιον, καὶ τὸ ἔργον ἐτελειώθη. Οἱ Μακεδόνες ἐση-
 σάν ἐπὶ τὸ χῶμα μηχανὰς πολεμικὰς παντοδαπὰς,
 διὰ νὰ σαλεύσουν τὰ τείχη μετὰ τὰς κριὰς, καὶ νὰ ῥίψουν
 εἰς τὰς πολιορκημένους βέλη, πέτρας καὶ καιομένας λαμ-
 πάδας· καὶ ἔτω βαθμηδὸν πλησιάζοντες εἰς τὴν ῥίζαν
 τῆς τείχους, ἐκύκλωσαν τὰς Τυρίους ἀπανταχόθεν, καὶ
 τὰς ἐπολέμην κατὰ γῆν τε καὶ θάλασσαν.

Τελευταῖον ἀπεφασίωθη νὰ γένη γενικὴ ἐφοδὸς·
 καὶ ὁ βασιλεὺς ἐμβιβάσας τὰς στρατιώτας εἰς τὰ πλοία,
 τὰ ὅποια ἦσαν ἀνὰ δύο συνδεδεμένα, ἐπρόσαξε νὰ
 κυκλώσῃν τὰ τείχη περὶ τὸ μεσονύκτιον, καὶ νὰ κτυ-
 πήσῃν τὴν πόλιν ἀνδρείως, καὶ οἱ Τύριοι ἦσαν εἰς μέ-
 γαν κίνδυνον. Τότε ὁ ἕρανος αἰφνιδίως ἐκαλύφθη
 ἀπὸ πυκνὰ νέφη, καὶ ζόφος βαθεὺς κατεκάλυψε καὶ τὸ
 ὑποφαῖνον φῶς· ἡ δὲ θάλασσα ἐξαγριανομένη κατ' ὀ-
 λίγον ἐφυσκόνετο, καὶ σαλευόμενα τὰ κύματα ὑπὸ
 τῆ σφοδρῆ ἀνέμου, κατήντησαν εἰς σφοδρὸν χειμῶνα.

ὥς τὰ πλοῖα συνεκρέοντο ἀμοιβαίως, καὶ τὰ ὄχονια, ὅσα συνεῖχον τὰ πλοῖα δεδεμένα, ἐλίοντο ἢ ἐκόπτοντο, καὶ αἱ σανίδες βυθιζόμεναι συνέστυρον καὶ τὴν στρατιώτας. Ἀλλ' ἔδὲ ἦτο τρόπος εἰς τὴν ταραχὴν νὰ κυβερνήσῃ τις τὰς τριήρεις ἕτω συνδεδεμένας, αἱ ὅποιαι τέλος πάντων προσωρμίσθησαν εἰς τὸν αἰγιαλὸν, αἱ περισσότεραι συντετριμμέναι.

Ἀλλ' αὕτη ἡ ἀγαθὴ τύχη τῶν Τυρίων ἔφερεν ἀνέλπιστον δυστυχίαν. Οἱ Τύριοι ἀναμένοντες ἐκ πολλῆ τὴν βοήθειαν τῆς Καρχηδόνας, μιᾶς δυνατῆς ἀκμαζέσης ἀποικίας, ἤκουσαν παρὰ τῶν ἐλθόντων πρέσβων, ὅτι οἱ Καρχηδόνιοι ἀναγκαζόμενοι νὰ πολεμῶν ὑπὲρ σωτηρίας ἐξ αἰτίας ἐνὸς δυνατῆ στρατεύματος τῶν Συρακουσίων, αἱ ὅποιοι κατέτρεχον τὴν χώραν, δὲν ἐδύνοντο νὰ πέμψωσιν βοήθειαν. Οἱ πολιορκούμενοι ὁμῶς, ἂν καὶ ὑπερήθνησαν τῶν μεγάλων ἐλπίδων, δὲν ἀπηλπίζησαν, ἀλλ' ἀπεφάσισαν νὰ ὑπομείνωσιν τὴν πολιορκίαν σαθερῶς, καὶ ἐπέμψαν τὰ τέκνα, τὰς γυναῖκας καὶ τὴν γέροντας εἰς τὴν Καρχηδόνα.

Ἡ δὲ ἐκινήθησαν αἱ μηχαναὶ, καὶ ἡ πόλις ἐπολεμεῖτο ἀνδρείως ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη, καὶ ἀνδρείως ἀνδρίζαντο οἱ πολιορκούμενοι. Οὗτοι διδασκόμενοι καὶ παρακινούμενοι ἀπὸ τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον, καὶ ἀπὸ τὴν ἐσχάτην ἀνάγκην, εἰς ἣν κατήντησαν, ἐπενόουν καθ' ἡμέραν φιλότεχνα βοηθήματα ἐναντίον τῆς ἀνδρίας τῶν Μακεδόνων· καὶ ἐναντίον μὲν τῶν βελῶν, ὅσα ἐρρίπτοντο ἀπὸ τῆς καταπέλτας (εἶδος πολεμικῆς μηχανῆς), κατεσκεύασαν τροχίστινας, οἱ ὅποιοι γυρήμενοι τὰ μὲν συνέτριβον, τὰ δὲ παρέστυρον τῶν βελῶν· τὰς δὲ πέτρας, ὅσαι ἐρρίπτοντο ἀπὸ τὰ πετροβόλα ὄργανα, ἐδέχοντο εἰς πανία καὶ δέρματα μα-

λακὰ κ' ἐπράυνον τὴν ὀρμὴν· ἐναντίον δὲ τῶν πλοίων, ὅσα ἐπλησίαζον εἰς τὰ τείχη, ἔδεσαν εἰς κεραίας, ἤγαν εἰς μεγάλας σανίδας, κόρακας (εἶδος μὴχανῆς) κ' σιδηρᾶς χειρας ὁμῆ μὲ δρεπάνας κ' ἄγκιστρα, κ' κινῆντες ἐπάνω τῶν καταπελτῶν τὰς σανίδας, ἔρριπτον ἐξαίφνης ἐπὶ τὸν ἐχθρὸν, κ' αὐταὶ μὲν συνέτριβον διὰ τὸ βάρος τὰ πλοῖα, τὰ δὲ ἄγκιστρα κ' αἱ δρεπάναι, ὅσα ἐκρέμαντο ἐκ τῶν ἰδίων σανίδων, ἔβλαπτον ἤτοι τῆς πολιορκητᾶς ἢ τὰ πλοῖα· ἔτι δὲ γεμίζοντες χαλκᾶς ἀσπίδας μὲ ἄμμον, ὑπέκαιον συνεχῶς εἰς πολλὴν φλόγα, κ' ἔκαμνον καυσικωτάτην τὴν ἄμμον, κ' ἔτω τὴν ἔρριπτον ἀπὸ τὰ τείχη ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν ἐχθρῶν. Οὐδὲν ἄλλο ἐφοβήθησαν οἱ Μακεδόνες τόσον, ὅσον αὐτὸ τὸ ὕψερρον ἐφεύρημα· διότι ὁπότε αὐτὴ ἡ καυσικὴ ἄμμος παρειαπίπτουσα διὰ τῶν θωράκων ἤγγιζε τὴν σάρκα, ἔκαιε τόσον βαθέως, ὥστε ἀδύνατον ἦτο νὰ ἐκτιναχθῆ· οἱ δὲ στρατιῶται ῥίπτοντες τὰ ὄπλα, κ' κατακόπτοντες τὰ φορέματα, ἔμενον ἀβοήθητοι κ' ὑποκείμενοι εἰς τὰς πληγὰς τῶν ἐχθρῶν.

Οὗ βασιλεὺς βλέπων τὴν φθορὰν τῶν στρατιῶτων, ἀπεφάσισε νὰ λύσῃ τὴν πολιορκίαν, ἀλλὰ πάλιν μετανοῶν, ἔκρινε νὰ μὴ ἀφήσῃ κανὲν ἀδοκίμασον· κ' ἐμβιβάσας εἰς πολλὰ πλοῖα τῆς ἀξιολογωτάτης στρατιῶτας, ἐναυμάχησε πάλιν μὲ τῆς Τυρίης, οἱ ὁποῖοι μετὰ γενναίαν ἀντίστασιν ἀνέχώρησαν μὲ ὄλον τὸν σόλον εἰς τὸν λιμένα. Οὗ βασιλεὺς ἐπιδιώκων δὲν ἐδυνήθη μὲν νὰ ἐμβῆ εἰς τὸν λιμένα ἐμποδιζόμενος ἀπὸ τὰ βέλη, τὰ ὅποια ἔρριπτοντο ἀπὸ τὰ τείχη, ἀλλὰ πάσας σχεδὸν τὰς ναῦς ἤτοι ἐβύθισεν ἢ ἐπίασε. Μετὰ δύο ἡμερῶν ἀνάπαυσιν ἡ ἐφοδος τῶν πολιορκητῶν.

των ἢ ἡ ἀντίσασις τῶν πολιορκημένων ἐχρημάτισαν αὐστηρότεραι παρά πρότερον, ἢ ἡ ἀνδρία τῶν πολεμιστῶν ἠυξάνετο ἀναλόγως μὲ τὸν κίνδυνον· ἀμφοτέρωθεν δὲ τὰ μέρη παρακινούμενα ἀπὸ αἰτίας μεγάλας ἐμάχοντο ὡς λέοντες. Ὄταν οἱ κριοὶ κατηδάφισαν πολλὰ μέρη τῆς τείχους, ἢ αἱ γέφυραι ἐκρημνίσθησαν, τότε οἱ ἀργυράσπιδες ἀνέβησαν γενναίως τὰ πεσόντα μέρη τῆς τείχους, ἔχοντες στρατηγὸν τὸν Ἀδμητον, ἄνδρα ἀνδρείον ἢ ῥωμαλαίον, ὁ ὁποῖος πελέκει πληγῶσαις ἐφονεύθη, ὅτε παρεθάρρυνε τὴν στρατιώτα. Ἀλλ' ἡ παρρησία τῆς βασιλείας, μάλιστα δὲ τὸ ἴδιον αὐτῆς παράδειγμα, ἐνέπνευσεν εἰς τὴν στρατιώτα ἀκατανόητον· ἐπειδὴ ὁ βασιλεὺς αὐτὸς ἀναβὰς εἰς ξύλινον πύργον ὑψηλότατον, εὕρισκετο εἰς κίνδυνον πολλῷ ἀνώτερον τῆς ἀνδρίας τῆς, ὁ ὁποῖος γνωριζόμενος ἀπὸ τὰ βασιλικά παράσημα ἢ ἀπὸ τὴν λαμπρότητα τῶν ὄπλων, ἐχρησίμευσεν ὡς σκοπὸς εἰς ὅλα τὰ βέλη τῆς ἐχθρῆς, ἢ τότε κατώρθωσεν ἔργα πάντα ὑπερβαύμασα, ἢ πολλὰς ἐκ τῆς τείχους μαχομένους ἐφόνευσεν μὲ τὴν λόγχην· ἔπειτα δὲ προχωρῶν ἐκρήμνισεν εἰς τὴν πόλιν ἢ εἰς τὴν θάλασσαν ἄλλως μὲν μὲ τὸ ξίφος, ἢ ἄλλως μὲ τὴν ἀσπίδα, ἢ τέλος, ἐπειδὴ ἤγγιζεν εἰς τὸ τείχος. ὁ ξύλινος πύργος, ἐκ τῆς ὁποῖας ἐπολέμει, ἔσκησε γεφύρας τινὰς, ἢ ἀνέβη τὸ τείχος ἔχων μεθ' ἑαυτῆς τὴν πρώτην στρατηγὸν, ἢ ἐκυρίευσεν δύο πύργους ἢ τὸ μεταξύ διάστημα. Ἐν τέτοις δὲ, οἱ κριοὶ ἐκρήμνισαν τὰ χαρακώματα, ἢ ὁ σόλος εἰσέβη εἰς τὸν λιμένα, καί τινες Μακεδόνες ἐκυρίευσαν τὴν ἐρήμην πύργους. Οἱ Τύριοι βλέποντες τὸν ἐχθρὸν κύριον τῆς τείχους, ἀνεχώρησαν εἰς τὴν λεγομένην πεδιάδα τῆς Ἀγλήνορος, ὅπως ἐσάθησαν. Ἀλλ' ὁ

Ἀλέξανδρος ὤρμησε μὲ τὸς σωματοφύλακας, καὶ ἄλλους μὲν ἐφόνευσεν, ἄλλους δὲ ἔτρεψεν εἰς φύγην. Εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐκυριεύθη ἡ Τύρος καὶ ἀπὸ τὸ μέρος τῆς λιμένος, καὶ οἱ Μακεδόνες τρέχοντες ἀπανταχῶς, ἐφόνευσαν ὅσους ἀπύκτων, ὄντες καθ' ὑπερβολὴν ὠργισμένοι διὰ τὴν μακρὰν ἀντίστασιν τῶν πολιορκημένων καὶ διὰ τὰ κακὰ, ὅσα ἔπραξαν ἐκεῖνοι πρὸς τινὰς Μακεδόνας, τὸς ὁποῖους λαβόντες ἐπισυρεφομένους εἰς τὴν Σιδῶνα, καὶ σφάζοντες ἐνώπιον ὅλης τῆς στρατῆς, ἔρριψαν ἀπὸ τὰ τείχη εἰς τὴν θάλασσαν.

Οἱ Τύριοι βλέποντες τὴν ἐσχάτην αὐτῶν ἀνάγκην, ἄλλοι μὲν κατέφυγον εἰς τὸς ναὺς ἰκέται, ἄλλοι δὲ κατέκλειον τὰς θυράς τῶν οἰκῶν, ἄλλοι δὲ ὀρμῶντες εἰς τὸς ἐχθρὸς ἀπέθνησκον ἐκδικέμενοι· οἱ δὲ περισσότεροι ἀνέβησαν τὰς σέγας τῶν οἰκιῶν, καὶ κατέρριπτον λίθους καὶ πᾶν ὅ,τι εὕρισκον εἰς τὸς πλησιάζοντας, καὶ οἱ γέροντες καθήμενοι πρὸ τῶν θυρῶν, ἀνέμενον τὴν ὥραν τῆς νῆς θυσιασθῆναι εἰς τὴν μανίαν τῶν στρατιωτῶν. Εἰς αὐτὴν τὴν γενικὴν αἱματοχυσίαν μόνον οἱ Σιδῶνιοι, οἱ ὁποῖοι εὐρέθησαν εἰς τὸ στρατεύμα τῆς Ἀλεξάνδρου, εὐσπλαγχνιζόμενοι τὸς ταλαιπώρους κατοίκους, καὶ θεωρῶντες αὐτοὺς ὡς συμπατριώτας (1), ἔσωσαν πολλοὺς, καὶ ἔλαβον ὡς 15,000 εἰς τὰ πλοῖα κρυφίως, καὶ τὸς ἔφερον εἰς τὴν Σιδῶνα. Ὁ ἀριθμὸς τῶν φονευθέντων Τυρίων ἦτον ἀναρίθμητος· καὶ ἡ ὀργὴ τῆς νικητῆς μήτε μετὰ τὴν νίκην ἔπαυσεν, ὁ ὁποῖος ἐπρόσαξε νὰ κρεμάσῃ εἰς τὸν αἰγιαλὸν ὡς 2,000 ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἐλήφθησαν εἰς τὴν ἔφοδον· οἱ

(1) Λέγουσιν ὅτι καὶ αἱ δύο πόλεις ἐκτίσθησαν ὑπὸ τῆς Ἀγένορος.

δὲ αἰχμάλωτοι ἦσαν ὡς 30,000, καὶ ἐπωλήθησαν ὡς δῶλοι εἰς πολλὰ μέρη τῆς οἰκουμένης. Τῆτον τὸν τρόπον ἔπεσεν ἡ Τύρος, ἡ ὁποία διὰ πολλῶν αἰώνων ἦτον ἡ περιφανεστάτη πόλις καὶ μετέδωκε τὸ ἐμπόριον εἰς τὰς ἀπωτάτω τόπους (1).

Ἐν ᾧ ὁ Ἀλέξανδρος ἐπολιόρκει τὴν πόλιν, ἔλαβε δευτέραν ἐπιστολὴν παρὰ τῆ Δαρείου, ὁ ὁποῖος αἰδοφάνομενος ἤδη τὴν ἀδυναμίαν τε περισσότερο παρὰ πρότερον, ἐτίμα αὐτὸν ὡς βασιλέα (2), ὑποχόμενος 10,000 τάλαντα λύτρον τῆς γυναικὸς καὶ μητρὸς, καὶ τὸν γάμον τῆς θυγατρὸς Στατεΐρας, ὁμῶς μὲ ὅλην τὸν τόπον, ὅσον ἐκυρίευσεν ἄχρι τῆ ποταμῆ Εὐφράτη, καὶ ἐνθυμίζων αὐτὸν τὸ παλίντροπον καὶ ἄσατον τῆς τύχης, καὶ ἐπαριθμῶν μεγαλοπρεπῶς τὰς πολλὰς δυνάμεις, ὅσας εἶχεν ἔτι πρὸς ἀντίστασιν. Τῆτο τὸ πρόβλημα ἦτο τόσον ἐπικερδὲς καὶ ὠφέλιμον, ὥστε γενομένης συμβουλῆς περὶ τῆτος, ὁ Παρμενίων εἰς τῶν στρατηγῶν εἶπεν, ὅτι αὐτὸς ἔσεργεν, ἂν ἦτον Ἀλέξανδρος· καὶ ἐγὼ, ἀπεκρίθη εὐγενῶς ὁ Ἀλέξανδρος, ἂν ἦμην Παρμενίων (3). Ὅθεν ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς ἐν ἄκρᾳ καταφρονήσει πρὸς τὸ πρόβλημα τῆ Δαρείου, καὶ δὲν ἔσερξε νὰ δεχθῆ θησαυρὸς, τὰς ὁποίας ἤδη ἐνόμιζεν ὡς ἰδικῆς τε.

Ἀπὸ τῆς Τύρου ἐπορεύετο ὁ Ἀλέξανδρος πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἀποφασίσας νὰ τιμωρήσῃ ταύτην

(1) Ἡ Τύρος ἐκυριεύθη μεθ' ἑπτὰ μηνῶν πολιορκίαν περὶ τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου.

(2) Ὁ Δαρεῖος εἰς τὴν πρώτην ἐπιστολὴν δὲν ὠνόμαζε τὸν Ἀλέξανδρον βασιλέα.

(3) Πλευτάρχ. ἀποφθέγμ. βασιλ. καὶ στρατ.

τὴν πόλιν, διότι δὲν ἠθέλησε νὰ δώσῃ τὰς ἀναγκαίας τροφὰς εἰς τὸ σράτευμα ἐν τῷ καιρῷ τῆς πολιορκίας τῆς Τύρου (1). Ἀλλ' ὅτε εὔρε τὲς Ἰεροσολυμίτας λευκὰ ἐνδεδυμένους καὶ ἐρχομένους εἰς προὔπαντησιν, καὶ ἶδε τὸν Ἰαδδῶν, τὸν ἀρχιερέα τῶν Ἰεδαίων, προπορευόμενον καὶ φορῶντα εἰς τὴν κεφαλὴν τὴν κίδαριν (μίτραν), καὶ τὴν χρυσὴν ἐπ' αὐτῆς πλάκα, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἦτο γεγραμμένον τὸ ὄνομα τῆς ΘΕΟΥ, τότε κατεπράυνε τὴν ὀργὴν, καὶ προσερχόμενος πρὸς αὐτὸν εὐλαβῶς, κύψας προσεκύνησεν ἐκεῖνο τὸ σεβάσμιον ὄνομα ἐπὶ τῆς μετώπῃ, καὶ ἠσπάσατο εὐλαβῶς τὸν μέγαν Ἀρχιερέα· οἱ δὲ Ἰεδαῖοι κυκλωσάμενοι τὸν Ἀλέξανδρον, ἔκραζον συγχαίροντες καὶ εὐφημῶντες. Ὅλοι οἱ θεαταὶ ἐθαύμαζον μεγάλως καὶ μόλις ἐπίστευον τὰ ὁρώμενα, ἔτε ἐγίνωσκον τίνι τρόπῳ νὰ ἐξηγήσῃν αὐτὴν τὴν τόσο ἀνέλπιστον καὶ ἀπίθανον θεωρίαν.

Ὁ Παρμενίων, ὁ ὁποῖος ἴσατο ἀπορῶν καὶ ἐκπλητόμενος, ἠρώτησε τὸν βασιλέα, πῶς αὐτὸς ὁ προσκυνόμενος ὑπὸ πάντων ἐπροσκύνει τὸν μέγαν ἀρχιερέα τῶν Ἰεδαίων; “Ἐγὼ δὲν προσκυνῶ, εἶπε, τὸν ἀρχιερέα, ἀλλὰ τὸν θεόν, μὲ τῆς ὁποίας τὴν ἀρχιερωσύνην αὐτὸς ἐτιμῆθη· ἐπειδὴ ὅτε ἐγὼ ἤμην εἰς τὸ Δῖον τῆς Μακεδονίας, καὶ προσηλωμένος ὅλος εἰς τὸν μέγαν σκοπὸν τῆς Περσικῆς πολέμου ἐσυλλογίζομένην πῶς νὰ κυριεύσω τὴν Ἀσίαν, ἐφάνη μοι κατ' ὄναρ ἕτος ὁ ἴδιος ἄνθρωπος ἐν τῷ αὐτῷ σχήματι, καὶ μὲ ἐνεθέτει νὰ μὴ φοβηθῶ, ἀλλὰ νὰ διαβῶ τὸν Ἐλλήσποντον λέγων, ὅτι ὁ θεὸς θέλει γένῃ ὁδηγὸς τῆς στρατείας, καὶ θέλει μοι παραδώσει τὴν

(1) Ἰωσήφ. Ἀρχαιολ. ΙΔ'. Η'., 5.

„βασίλειαν τῶν Περσῶν.“ Οὗτοι οἱ λόγοι, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἀπὸ καρδίας εἰλικρινῆς, ἐπέρξωσαν ἀναμφιβόλως τὴν προθυμίαν τῶν στρατιωτῶν, καὶ ἐβεβαίωσαν τὴν ὑπόληψιν, ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος ἐπέμφθη ἐξ ἑρανῆ. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἀλέξανδρος πρὸς τὸν Παρμενίωνα, καὶ δεξιῶσάμενος τὸν ἀρχιερέα, ἦλθεν εἰς τὸ ἱερόν, ὅπερ ἔμαθε παρὰ τῆ ἀρχιερέως πολλὰ ῥητὰ τῆς ἁγίας Γραφῆς (1) προφητεύοντα τὴν ἄλωσιν τῆς Ἀσίας, καὶ ἐδιδάχθη νὰ προσφέρῃ θυσίαν τῷ Θεῷ κατὰ τὸν Ἰουδαϊκὸν τρόπον.

Ὁ Ἀλέξανδρος χαίρων ἐπὶ ταύτῃ τῇ ὑποδοχῇ, συνεκάλεσε πρὸ τῆ ἀναχωρῆσαι τὴς Ἰουδαίας ὄλης, καὶ εἶπε νὰ ζητήσεν ὁποῖαν ἤθελον χάριν. Ὁ Ἀρχιερεὺς ἐζήτησε νὰ ζῆν κατὰ τὴς πατρῴους νόμους, καὶ νὰ μὴ πληρώνωσι πάντα ἑβδομον χρόνον τὸν δατεταγμένον φόρον, διότι κατὰ τὴς νόμους ἦτο τότε εἰς αὐτὴς ἀπηγορευμένον τὸ νὰ ἐργάζωνται, καὶ ἐπομένως νὰ φερίζεν καὶ νὰ σπείρην, καὶ παρεκάλεσε νὰ ζῶσι κατὰ τὴς ἰδίας νόμους καὶ οἱ ἐν Ἀσίᾳ Ἰουδαῖοι. Ὁ βασιλεὺς συγκατένευσε εἰς ὅλα τὰ ζητήματα, καὶ πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων ἀπεγράφησαν εἰς τὸ εὐαγγέλιον. Μετ' ἑπομένως ἐλθόντες καὶ οἱ Σαμαρεῖται ἐζήτησαν τὰ αὐτὰ ζητήματα τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς προφασιζόμενος ὑπέχεθη νὰ ἐρευνήσῃ τὴν ὑπόθεσιν ἐν τῇ ἐπιστροφῇ.

Μετὰ τῆτο ἦλθεν ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὴν Γάζαν, ὅπερ εὔρε μὲν παρ' ἐλπίδα μεγάλην ἀντίστασιν, ἀλλὰ τελευταῖον κυριεύσας τὴν πόλιν ἐξ ἐφόδου, κατέκοψεν ὡμῶς τὴν φρερὰν τῶν 10,000 στρατιωτῶν, καὶ

(1) Δαυιὴλ κεφ. β'. κα'. λζ'. λθ'. κεφ. δ'. λβ'. λδ'. κεφ. ζ'. σίχ. δ'. ε'. ς'. γ'. δ'.

προσάξας να φέρωσιν ενώπιόν τε τὸν σατράπην Βῆτιν, καὶ μὴ δυνήθεις να τὸν φοβίσῃ, ἐκέλευσε να τρυπήσωσι τὰς πτέρνας, καὶ δεμένον ὄπισθεν τῆς ἀμάξης να τὸν σύρωσι κύκλω τῆς πόλεως· ἔκαμε δὲ τῆτο κατὰ μίμησιν τῆ Αἰχιλλέως, ὁ ὅποιος κατὰ τὸν Ὀμηρον (Ἰλ. κ. εἰχ. 395.) ἔσυρα παρομοίως τὸν Ἔκτορα περὶ τὰ τείχη τῆς Τρωάδος· ἀλλὰ κακῶς ἀνέγνω τὸν ποιητὴν, μιμνόμενος τὴν ἀτιμωτάτην πράξιν τῆ ἥρωος. Μετὰ δὲ τὴν πολιορκίαν τῆς Γάζης ἀφείσ ὁ Αἰλέξανδρος αὐτῆ φρερὰν, ἐσράτευσε πρὸς τὴν Αἰγυπτὸν, καὶ εἰς ἑπτὰ ἡμέρας ἔφθασεν εἰς τὸ Πηλέσιον, ὅπε ἤλθον σπεδῆ πολλοὶ Αἰγύπτιοι καὶ ὑπετάχθησαν εἰς αὐτὸν, μὴ εὐχαρισέμενοι παντάπασιν εἰς τὴν τυραννικὴν διοίκησιν τῶν Περσῶν καὶ εἰς τὴς σατράπας, οἱ ὅποιοι ἐχλεύαζον καὶ ἐξεμυκτήριζον τὰ τῆς θρησκείας. Ὁ Μαζάκης, ὁ Περσικὸς σατράπης τῆς Μέμφιδος, βλέπων ὅτι δὲν ἠμπόρει ν' ἀντισταθῆ εἰς τοῖτο τροπαιῆχον εσράτευμα, καὶ ὅτι ὁ Δαρειὸς ἦτον ἀνίκανος να τὸν βοηθήσῃ, παρέδωκεν εἰς τὸν νικητὴν τὴν πόλιν, καὶ ὀκτακόσια τάλαντα, καὶ ὅλην τὴν βασιλικὴν περισσίαν.

Τῆτον τὸν τρόπον κυριεύσας ὁ Αἰλέξανδρος ἀπονιτὶ ὅλης τῆς Αἰγύπτου, καὶ διατάξας τὰ πράγματα, ὡς ᾤετο, ἄριστα, ἀπεφάσισε να ἐπισκεφθῆ τὸν ναὸν τῆ Διὸς Ἀμμωνος, ὁ ὅποιος ἀπεῖχε δώδεκα ἡμέρας τῆς Μέμφιδος κείμενος εἰς τὸ μέσον τῆς ἀμμώδου ἐρήμου τῆς Λιβύης. Βλέπων ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν Ὀμηρον καὶ εἰς ἄλλας ἀρχαῖες μυθολογικὰς, ὅτι οἱ περισσότεροὶ ἥρωες παρίσαντο ὡς υἱοὶ θεῶ τινος, ἠθέλησε καὶ αὐτὸς να λογιωθῆ ὡς ἥρωος, γινώσκων ὅτι διὰ τῶν χρημάτων ἐδύνατο να καταπέισῃ τὴς ἱερεῖς

να τὸν γνωρίσωσιν ὡς ἀπόγονον τῶν Θεῶν. Διὸ καταβάς τὸν ποταμὸν τῆς Μέμφιδος, καὶ περάσας τὸν Κάνωβον, ἶδεν ἀντικρὺ τῆς νήσου Φάρος ἕνα τόπον, ὃν ἔγραψε τὰ σημεῖα πρὸς οἰκοδομὴν τῆς πόλεως Ἀλεξανδρείας, ἡ ὁποία εἰς ὀλίγον ἔγινεν ἡ πρωτεύουσα ἐμπορικὴ πόλις (1). Ἐντεῦθεν ἀπείχεν ὁ ναὸς τῆ Διὸς ὀλ. 1600 σάδια (340 μιλ.), καὶ ὅλος ὁ τόπος ἦτο σχεδὸν εἰς 3. ἔρημος καὶ ἀμμώδης. Τῇ μὲν πρώτῃ καὶ δευτέρῃ ἡμέρᾳ ἐφάνη ἀνεκτὸς ὁ πόνος τῶν στρατιωτῶν, οἱ ὅποιοι δὲν ἔφθασαν ἀκόμη εἰς τὰς τρομερὰς ἐρήμους· ἀλλ' ὅποτε ἔφθασαν εἰς τὰς μεγάλας πεδιάδας κατασκευαζομένας ἀπὸ βαθυτάτην ἄμμον, ἐφοβήθησαν σφόδρα· καὶ περικυκλωμένοι ὡς ἀπὸ ὠκεανὸν, ἔβλεπον τριγύρω ὅσον ἔφθανεν ἡ ὄρασις, ζητῶντες ναὶ ἰδῶσιν, εἰ δυνατὸν, καὶ νένα τόπον κατοικημένον, ἀλλ' ἔδεν ἔβλεπον, ἔτε μὴν δένδρον, ἔτε σημεῖον γεωργημένης γῆς· κατὰ δυσυχίαν ἐξέλιπε καὶ τὸ νερὸν, ὅπερ αἱ κάμηλοι ἔφερον ἐν ἄσκοις, καὶ εἰς ἐκείνην τὴν ἀμμώδη ἔρημον ἔδεν ῥανίς ὕδατος εὐρίσκετο. Ἀλλ' ὅμως, πεσύσης ἀφνω ῥαγδαίας βροχῆς, πάντες ἔλαβον μεγάλην ἀναψυχὴν, καὶ ἔτις ἀνερρώθησαν καὶ ἐξηκολύθησαν περιπατῶντες ἕως ἔφθασαν εἰς τὸν ναὸν τῆ Διὸς. Οὐδὲν ἄλλο καθυδύνει τὴν φαντασίαν τῆ ἀνθρώπου τόσον, ὅσον ἡ περιγραφή τῆς περὶ τὸ ἱερὸν τῆτο χώρας, τὴν ὁποίαν οἱ Ἱστορικοὶ ἰσορῶσιν ὡς μικρὸν τόπον καρποφόρον, περιεχομένην ὑπὸ μεγάλων ἐρήμων ἀνύδρων καὶ ἀμμωδῶν, σύσκιον πολλοῖς καὶ μεγάλοις δένδροις, καὶ ποτιζομένην ἀπὸ πολλὰς βρύσεις, αἱ ὁ-

(1) Ὁ ἀρχιτέκτων Δεινοκράτης ἀποδομήσεν αὐτὴν καὶ τὸν ναὸν τῆς Ἐφέσου.

ποια διαφυλάττει τὴν χλωρότητα. Πλησίον δὲ τῆς σπηλαίας, ὅπως ἴσατο ὁ ναὸς, ὑπῆρχεν ἡ ὀνομαζομένη κρήνη τῆς ἡλίας, τῆς ὁποίας τὰ νερὸν τὸ μὲν πρῶτ' ἦτο χλιαρὸν, τῇ δὲ μεσημβρία ψυχρὸν, καὶ πρὸς τὴν ἐσπέραν ἐγένετο θερμὸν κατ' ὀλίγον, ἕως ἢ περὶ τὸ μεσονύκτιον ἐγένετο θερμότατον. Τὸ ξόανον τῆς λατρευομένης θεᾶς περιείχετο ἐκ σμαράγδων καὶ ἄλλων πολυτίμων λίθων, καὶ ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ὀμφαλῆ εἶχε τὴν μορφήν τῆς κριῦς. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἐλθὼν, εἰσήχθη διὰ τῶν ἱερέων εἰς τὸν ναὸν, καὶ ὁ Ἀρχιερεὺς, ὁ ὁποῖος προσγίνωσκε τὸ ἐφιέμενον τῆς ψυχῆς τῆς βασιλέως, ὠνόμασεν αὐτὸν παῖδα τῆς Διός. Τότε ὁ νικητὴς ἀσμένως δεξάμενός τὴν κολακείαν, ἠρώτησεν ἂν ἤθελεν εὐτυχήσῃ εἰς τὴν ἐκστρατείαν; Ὁ ἀρχιερεὺς ἀπεκρίθη, ὅτι ἐμελλε νὰ κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον. Ὁ νικητὴς ἐπηρώτησεν, ἂν ὅλοι οἱ φονεῖς τῆς πατρὸς ἐτιμωρήθησαν; Τότε ὁ ἱερεὺς ἀπεκρίθη, ὅτι ἐβλασφήμει, διότι ὁ πατὴρ αὐτῆς ἦτον ἀθάνατος· οἱ δὲ φονεῖς τῆς Φιλίππου ὅλοι ἐξωλοθρεύθησαν. Μετὰ τὴν θυσίαν ἐφιλοδώρησεν ὁ Ἀλέξανδρος καὶ τὸν θεὸν καὶ τὰς ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι τῷ ἔδωκαν ἐλευθερίως τόσας ἐπωνυμίας καὶ τιμὰς, καὶ ἀπὸ τῆς νῦν ἐνόμιζεν ἑαυτὸν, ἢ καὶ ἤθελε καὶ τὸν νομίζον ἦν τῆς Διός.

Ἐπιστρέψας ὁ Ἀλέξανδρος ἐκ τῆς ναῦ εἰς τὴν Μέμφιν, ἐπεχείρησε νὰ διατάξῃ τὰ περὶ τὴν Αἴγυπτον σερεῶς· καὶ μερίσας αὐτὴν εἰς πολλὰς τοπαρχίας, διώρισεν ἐπιστάτας, οἱ ὁποῖοι ἐλάμβανον τὰς διαταγὰς ἀπ' αὐτῆς μόνου, καὶ μετὰ τῆτο ἐμίσευσεν περὶ τὴν ἀνοιξίν διανοόμενος νὰ στρατεύσῃ ἐναντίον τῆς Δαρείου, ὁ ὁποῖος ἤδη ἠτοιμάζετο κατ' αὐτῆ· διέτρι-

ψεν ὅμως ὀλίγον χρόνον εἰς τὴν Τύρον, ἕως ἧ διατάξας ὅλα τὰ πράγματα τῶν τόπων, ὅσους ἔμελλε ν' ἀφήσῃ κατόπιν, ὤρμησεν εἰς ἀπόκτησιν νέων τόπων. Ἀλλὰ καθ' ὁδὸν μαθὼν, ὅτι ἡ γυνὴ τῆς Δαρείου Στάτειρα ἀπέθανεν ἐν ὁδίσειν, ἐπέσρεψεν εἰς τὴν Τύρον, καὶ ἔθαψεν αὐτὴν μεγαλοπρεπῶς καὶ βασιλικῶς.

Ὁ Δαρεῖος μαθὼν τὸ τοιοῦτον συμβῆναι ἀπὸ τῶν Τύρων, ἓνα τῶν εὐνέχων τῆς Στατείας, ὁ ὁποῖος ἔφυγεν ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου τῶν Μακεδόνων πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐνθουσιάζων τὰς ὡραίας χάριτας, τὸ εὐγενικὸν ἦθος καὶ τὰς ἀρετὰς τῆς ταλαιπώρου βασίλισσας· πρὸ πάντων δὲ σοχαζόμενος, ὅτι ἀπέθανεν ἐν δουλείᾳ χωρὶς νὰ ἔχη καὶ ἄνθρωπον διὰ νὰ ἐλαφρώσῃ τὰς πόνους, ἢ νὰ κλείσῃ τὰς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς ἀποδυσχερῆσαι, καὶ ὅτι δὲν ἐτάφη βασιλικῶς καὶ ὡς ἔπρεπεν εἰς σύζυγον τῆς Περσικῆς μονάρχου, ἐλυπεῖτο καὶ ἐθρήνηει ἀπαρηγόρητα. Τότε ὑπολαβὼν ὁ εὐνέχος εἶπε, “μὴ θρήνηι, βασιλεῦ, ἐπὶ τέτοις· διότι ἔτε ζῶσα ἡ Στατεία, καὶ ἡ μήτηρ σου καὶ τὰ τέκνα ἠδ' ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐλάττωσιν καὶ ὑφῆσιν τῶν προσηνῶν ἀγαθῶν καὶ καλῶν, ἢ ἄλλο τι δεινὸν, ἐκτὸς ὅτι ἡ ὄψις σου δὲν ἔλαμπεν ἐπ' αὐτάς, τὴν ὁποίαν ὁ μέγας Ὀρομάσδης θέλει ἀναλάμψει πάλιν λαμπρὰν, ἔτε ἀποθανῆσα ὑπερήθη τῆς πρεπέσσης Σεραπείας, ἀλλ' ἐτάφη μεγαλοπρεπῶς καὶ ἐτιμήθη καὶ ἐμέ τὰ δάκρυα τῶν ἐχθρῶν· διότι ὅσον τρομερὸς εἶναι ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὸν πόλεμον, τόσον εἶν' ἐπικεικῆς καὶ φιλάνθρωπος πρὸς τὰς νικηθέντας.” Ταῦτα ἀκούσας ὁ Δαρεῖος, ἔπεσεν εἰς ἀτόπως ὑποψίας, καὶ λαβὼν κατ' ἰδίαν τὸν εὐνέχον, ἠρώτησεν οἰκείως